

กล้วยไม้ตัดดอก

ศักยภาพ/จุดเด่น	ปัญหา/ข้อจำกัด	แนวทางพัฒนา/แก้ไข
<p>1. ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตกล้วยไม้ตัดดอกรายใหญ่ที่สุดของโลกและมีการส่งออกดอกกล้วยไม้มาเป็นระยะเวลากว่า 40 ปี</p> <p>2. แหล่งผลิตกล้วยไม้ของไทยมีภูมิอากาศที่เหมาะสม อีกทั้งมีการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตที่มีประสิทธิภาพ ทำให้ต้นทุนการผลิตต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น</p> <p>3. กล้วยไม้ตัดดอกของไทยมีการพัฒนาพันธุ์อย่างต่อเนื่องทำให้ผลผลิตมีลักษณะและสีสันทหลายหลาย</p> <p>4. เกษตรกรกล้วยไม้ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้มาเป็นระยะเวลานานและมีการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น</p> <p>5. การส่งออกกล้วยไม้ตัดดอกของไทยมีโอกาสขยายตัวอีกมากในตลาดใหม่ๆ เช่น จีน อินเดีย เวียดนาม ยุโรปตะวันออก และตะวันออกกลาง โดยเฉพาะจีนที่สามารถส่งออกโดยทางรถยนต์</p>	<p>1. กล้วยไม้ส่งออกของไทยมีคุณภาพไม่สม่ำเสมอ เนื่องจากฤดูกาลและเกษตรกรบางส่วนมีการปฏิบัติในการให้ปุ๋ยและสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่ไม่ถูกต้อง</p> <p>2. ผลผลิตกล้วยไม้ออกมากในฤดูฝนทำให้ราคาตกต่ำ และออกน้อยในฤดูแล้งทำให้มีปริมาณไม่เพียงพอกับความต้องการของตลาด</p> <p>3. ต้นทุนการผลิตกล้วยไม้สูงขึ้น เนื่องจากปัจจัยการผลิตโดยเฉพาะปุ๋ยและสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชมีราคาสูงขึ้น</p> <p>4. ขาดแคลนแรงงาน โดยเฉพาะแรงงานที่มีทักษะในการดูแลรักษากล้วยไม้</p> <p>5. การปรับปรุงพันธุ์กล้วยไม้ตัดดอกยังทำอยู่ในวงจำกัดเนื่องจากเกษตรกรขาดพ่อแม่พันธุ์และขาดความรู้ในเรื่องการคัดเลือกลูกผสม</p> <p>6. การขยายการผลิตกล้วยไม้ตัดดอกในปัจจุบันเน้นผลิตเฉพาะพันธุ์และคุณภาพที่ประเทศจีนต้องการ อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงกรณีผลผลิตมากเกินไปและความต้องการของตลาดเปลี่ยนไป</p>	<p>1. ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตกล้วยไม้ที่ถูกต้องและเหมาะสมแก่เกษตรกร โดยจัดทำแปลงเรียนรู้และสร้างวิทยากรเกษตรกรให้กระจายอยู่ในทุกพื้นที่</p> <p>2. ส่งเสริมให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหา แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ รวมทั้งมีการวางแผนการผลิตและใช้เทคโนโลยีในการบังคับให้กล้วยไม้ออกดอกตามกำหนด</p> <p>3. ให้บริการพ่อแม่พันธุ์แก่เกษตรกร รวมทั้งสนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มพัฒนาพันธุ์กล้วยไม้</p> <p>4. พัฒนาศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร ในแหล่งปลูกกล้วยไม้ตัดดอก ให้เป็นศูนย์ถ่ายทอดองค์ความรู้ในการผลิตและตลาดกล้วยไม้แบบเบ็ดเสร็จ</p> <p>5. สนับสนุนให้มีการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยไม้กับผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องในธุรกิจกล้วยไม้ตัดดอกตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ</p> <p>6. พัฒนาเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ให้มีความรู้และความสามารถในการเป็นที่ปรึกษาเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยไม้</p>

นายทวีพงศ์ สุวรรณโร นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (กล้วยไม้)

กล้วยไม้ตัดดอก

ชื่อไทย : กล้วยไม้ตัดดอก

ชื่อสามัญ/ชื่ออังกฤษ : orchid

ชื่อวิทยาศาสตร์ : กล้วยไม้ตัดดอก ส่วนใหญ่อยู่ในสกุล
Dendrobium, Mokara, Oncidium, Vanda

โดย นายทวีพงศ์ สุวรรณโร

นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ

โทร 0-2940-6104

แหล่งผลิต

ภาคเหนือ ได้แก่ -
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา
สกลนคร
ภาคกลาง ได้แก่ กรุงเทพฯ นนทบุรี พระนครศรีอยุธยา
ภาคตะวันออก ได้แก่ จังหวัดชลบุรี
ภาคตะวันตก ได้แก่ จังหวัดนครปฐม สมุทรสาคร
ราชบุรี
ภาคใต้ ได้แก่ -
จังหวัดที่ปลูกมาก นครปฐม สมุทรสาคร กรุงเทพฯ

Crop requirement (สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการผลิต)

- อุณหภูมิ กลางวัน 25-35 เซลเซียส กลางคืนไม่ต่ำกว่า 18 เซลเซียส
- ความชื้นสัมพัทธ์ ร้อยละ 50-70
- ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ไม่เกิน 1,200 มิลลิเมตร/ปี
- น้ำมี pH 5.2 - 6.2 ค่าการนำไฟฟ้า ต่ำกว่า 750 ไมโครโมห์/ซม.
- เป็นพื้นที่ราบน้ำไม่ท่วม อากาศถ่ายเทดี ลมไม่แรงจนเกินไป
- มีแหล่งน้ำเพียงพอตลอดปี

ต้นทุน / ผลตอบแทน

ต้นทุนกล้วยไม้ตัดดอกสกุลหวาย(ปี53 :บาท/ไร่)	
ค่าลงทุนปีแรก	
- ค่าโรงเรือน	200,000
- ค่าต้นพันธุ์	8,000-48,000
ค่าดูแลรักษาในแต่ละปี	
- ค่าปุ๋ย	8,850
- ค่าสารกำจัดศัตรูพืช	12,330
- ค่าจ้างแรงงาน	27,510
- ค่าวัสดุอุปกรณ์อื่นๆ	9,900
ต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่ต่อปี	111,300
ผลตอบแทน (บาท/ไร่/ปี)	155,000
มูลค่าผลผลิตรวม (ล้านบาท)	3,500
(ข้อมูลประมาณการ)	

สถิติการผลิต

	ปี 51	ปี 52	ปี 53
จำนวนผู้ปลูก (ราย)	3,000	3,000	3,000
พื้นที่ปลูก (ไร่)	21,602	22,200	22,779
ผลผลิตเฉลี่ย(กก./ไร่)	2,389	2,361	2,401
ผลผลิตรวม (ตัน)	51,834	52,422	54,692
วัตถุดิบ - ใช้ในประเทศ	54 %		
- ส่งออก	46 %		

ราคาขายดอกกล้วยไม้ส่งออก สกุลหวายช่อยาว 55-60 เซนติเมตร (บาท/ช่อ)

ปี	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
2552	4.68	4.86	3.62	4.88	5.10	4.29	3.74	3.24	3.60	3.27	4.13	4.259
2553	3.26	3.26	3.82	3.72	3.36	4.33	4.97	4.54	3.64	3.27	3.09	2.93
2554												

ส่งออก	ข้อได้เปรียบเสียเปรียบ สินค้าไทย	นำเข้า
ปี ปริมาณ (ตัน) มูลค่า (ล้านบาท)	ได้เปรียบ : ราคาถูก คุณภาพดี และมีพันธุ์ที่หลากหลาย	ปี ปริมาณ (ตัน) มูลค่า (ล้านบาท)
52 24,601 2,366	เสียเปรียบ : มีการส่งออก กล้วยไม้บางพันธุ์ปริมาณมาก เกินไปทำให้ถูกกดราคา	52 4.90 1.17
53 25,269. 2,305		53 1.99 0.82
54		54 .....
ประเทศคู่ค้าของไทย จำนวนผลผลิต	ประเทศผู้ผลิตสำคัญ	ประเทศผู้นำเข้าสำคัญของโลก
1. จีน..... 26 %	- เนเธอร์แลนด์	- ญี่ปุ่น
2. ญี่ปุ่น..... 18 %	- สิงคโปร์	- เนเธอร์แลนด์
3. สหรัฐอเมริกา 11 %	- มาเลเซีย	- สหรัฐอเมริกา
4. อิตาลี..... 8.5 %	- นิวซีแลนด์	
5.. อินเดีย..... 8.4%		

ฤดูผลผลิต (ปริมาณผลผลิตเป็นร้อยละ เมื่อกำหนดให้เดือนที่มีผลผลิตมากที่สุดเป็นร้อยละ 100)
เปรียบเทียบกับร้อยละของดอกกล้วยไม้ที่ออกสู่ตลาดโดยประมาณ)

ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
80	80	80	30	30	30	100	100	100	100	100	80